

так вітаміну А на 14,4%, Е на 9,1% і С на 28,4%. Це вказує, що молоко за такої обробки стає менш біологічно-повноцінне.

Результати проведених нами досліджень свідчать про те, що найбільшому впливу піддаються такі характеристики жирової фази, як середній діаметр та кількість жирових кульок. Як правило, з підвищенням температури пастеризації середній діаметр жирових кульок зменшується, а їх кількість у 1 см³ зростає. При цьому відбувається перерозподіл жирових кульок за розмірними класами – збільшується частка дрібних жирових кульок (до 1,25 мкм) і зменшується частка великих кульок (більше 5 мкм).

Пастеризація молока обумовлює дестабілізацію в ньому жирової фази. Ступінь дестабілізації збільшується з підвищенням температури теплової обробки, так за температури 85,9 °С вміст дестабілізованого жиру становив 2,13%, що у 2 рази більше, ніж у молоці сирому. Поява вільного жиру у пастеризованому молоці – явище вкрай небажане. Коли при зберіганні такого молока у ньому відбувається активація існуючих і реактивація (відновлення) частково денатурованих ліполітичних нативних і мікробних ферментів, які спричиняють гідроліз вільного жиру, внаслідок чого накопичуються вільні жирні кислоти і виникають ліполізовані вади смаку та запаху. Адже ступінь окиснення вільного жиру у 6-10 разів вищий, ніж нативного. Молочні продукти, а особливо масло, виготовлене із молока, в якому перебігають ліполітичні та окиснювальні процеси, мають вади смаку і запаху, знижується їх стійкість при зберіганні.

Встановлено, що інтенсифікація теплової обробки молока зменшує швидкість його сичужного зсідання. Чим нижчою буде сиропридатність молока, тим більшими будуть витрати сичужного ферменту та мікробної закваски для отримання згустку, тим більше хлориду кальцію потрібно додати до молока при виробництві сирів.

Отже, за результатами дослідження змін хімічного складу молока у процесі пастеризації за різних температур, можна зробити загальний висновок, що температура 75,4 °С забезпечувала більш “м’яку” обробку молока – з меншими змінами його складових частин, ніж за температури 85,9 °С.

УДК 619: 616. 993. 192. 6

Бойко А.А. студент 2 курсу магістратури спеціальності “Ветеринарна медицина”

Науковий керівник – Мушинський А.Б. . кандидат біол. наук, доцент

Подільський ДАТУ, м. Кам’янець-Подільський, Україна

ОКРЕМІ ОСОБЛИВОСТІ ЕПІЗООТОЛОГІЇ ФАСЦІОЛЬОЗУ ВЕЛИКОЇ РОГАТОЇ ХУДОБИ В УМОВАХ ПОДІЛЛЯ

Дослідження проводили на базі СВК “Летава” с. Летава Чемеровецького району Хмельницької області впродовж 2018-2019 років. Лабораторні дослідження проводились в умовах районної лабораторії ветеринарної медицини та науково-навчальній лабораторії кафедри інфекційних та інвазійних хвороб факультету ветеринарної медицини і технологій у тваринництві Подільського державного аграрно-технічного університету.

Об'єктом досліджень були велика рогата худоба різних вікових груп.

Предметом досліджень були фекалії великої рогатої худоби.

Епізоотичний стан господарства по фасціольозу вивчали користуючись звітною документацією господарства за останні п'ять років, а також враховували результати власних досліджень (анамнестичних, клінічних, патологоанатомічних, гельмінтоовоскопічних), які проводили під час виробничої практики.

Вікову та сезонну динаміку екстенсивності та інтенсивності інвазії серед поголів'я великої рогатої худоби господарства визначали методом послідовних промивань, шляхом виявлення яєць фасціол та підрахунку їх середньої кількості в 3 краплях осаду.

Інтенсивність інвазії встановлювали шляхом визначення середньої кількості яєць гельмінтів у 3 краплях осаду (досліджували 3 проби фекалій від кожної тварини).

Результати наших досліджень показують, що екстенсивність й інтенсивність фасціольозної інвазії у різних вікових групах тварин господарства відмінна. Найвищу екстенсивність інвазії мають дорослі тварини 6-річного віку (60,0%). Також, наближену до цього показника, екстенсивності інвазії, мають 5-ти і особливо 3-4-річні тварини. У 7-річних тварин цей показник дещо зменшується до 48,2%.

Найменшу ураженість фасціолами виявлено в молодих 1-2-річних тварин. Таким чином, у молодняка великої рогатої худоби, починаючи з 1-2-річного віку, поступово відбувається зростання екстенсивності інвазії з максимальним піком даного показника у 6-річному віці. На наш погляд, одержані результати свідчать про накопичення та щорічну реінвазію адолескаріями фасціол великої рогатої худоби господарства. При цьому частина паразитів залишається в організмі тварин до наступного сезону, що призводить до зростання числа уражених тварин зі збільшенням віку тварин.

На відміну від екстенсивності, інтенсивність інвазії досягала свого піку в молодих тварин і становила $10,6 \pm 2,4$ яєць в одній краплі осаду. В подальшому зі зростанням віку тварин вона поступово зменшувалась з $8,2 \pm 1,9$ у 3-4-річному віці до $4,0 \pm 0,7$ яєць у краплі в 6-річному віці.

Отже, з усього викладеного можна зробити висновок, що в умовах молочно-товарної ферми СВК "Летава" найбільшого поширення фасціольозна інвазія великої рогатої худоби набула серед дорослих тварин. Найменший ступінь інвазованості спостерігається серед молодих тварин. Проте результати свідчать, що усі вікові групи тварин є фасціолоносіями і можуть бути потенційним джерелом інвазії для молодняка. Також встановлено закономірну тенденцію зниження інтенсивності та зростання екстенсивності фасціольозної інвазії зі збільшенням віку тварин.

На нашу думку, з віком, за умов нормальної годівлі та утримання, у тварин частково формується віковий імунітет, про що свідчить зменшення кількості паразитів на одну тварину.

Сезонна динаміка також має особливості. Найвищий пік фасціольозної інвазії серед тварин 3-4-річного віку в господарстві припадає на зимові місяці.

Екстенсивність фасціольозної інвазії впродовж року зазнає деяких коливань. Найвищий її пік припадає на зимові місяці. З настанням теплої погоди

екстенсивність інвазії зменшується і найнижчий показник спостерігається у літні місяці (липень-серпень) – 30%, з деяким зростанням у вересні-жовтні до 40,0%. З настанням холодної погоди екстенсивність інвазії різко зростає в грудні до 50,0% і досягає максимального рівня в січні-лютому. В цілому можна говорити про той факт, що впродовж року екстенсивність фасціольозної інвазії в продуктивних тварин залишається на високому рівні.

Аналізуючи показник інтенсивності інвазії впродовж року можна констатувати про його суттєві вигоди коливання. Найвищий пік інтенсивності інвазії припадає на грудень-лютий (8,0-8,4 яєць в 1 краплі). Починаючи з березня цей показник плавно знижується до рівня $5,3 \pm 0,9$ яєць в 1 краплі, що в 1,6 рази нижче ніж у грудні місяці. На нашу думку, таке зниження інтенсивності інвазії в тварин пов'язано з припиненням зараження тварин з переводом на стійлове утримання і періодом формування інвазійної стадії фасціол – адолескарія, який масово з'являється лише у серпні-вересні місяці. Крім того у тварин певне значення мають фактори набутого імунітету, які негативно впливають на фасціоли в організмі господаря.

Із вище згаданого можна зробити висновки. Зі збільшенням віку тварин екстенсивність фасціольозної інвазії у тварин даного господарства поступово зростає, досягаючи максимального рівня у тварин 6-річного віку (60,0%). Навпаки, інтенсивність фасціольозної інвазії найменшою була в 6-річних тварин (4,0 яєць у краплі) і найвищою – в 1-2-річних (10,6 яєць у краплі). Найвищий пік ураженості тварин припадає на грудень-лютий (EI – 50-55%; II – 8,0-8,4 яєць в 1 краплі осаду), а найменший – на травень-серпень (EI – 35-30%; II – 3,8-2,8 яєць у краплі осаду).

УДК 619: 617-089: 636. 22/28

Валійон А.Є., студент 2 курсу магістратури спеціальності “Ветеринарна медицина”

Науковий керівник – Степанов О.Д., кандидат вет. наук, доцент

Подільський ДАТУ, м. Кам'янець-Подільський, Україна

ПОРІВНЯННЯ РІЗНИХ СПОСОБІВ ЛІКУВАННЯ ПОДОДЕРМАТИТІВ У КОРІВ

Прогноз розвитку сільського господарства в нашій країні вказує, що інтенсивність ведення тваринництва збільшиться, а отже слід очікувати і збільшення кількості захворювань ділянки пальця у корів [1]. Тому, очевидно є необхідність поглибленого вивчення цих захворювань, розробки і застосування раціональних способів лікування та їх профілактики [2].

Розробка і застосування нових препаратів і методів лікування при захворюваннях дистального відділу кінцівок у великої рогатої худоби має велике практичне значення, оскільки дозволяє збільшувати терміни господарського використання тварин і підвищувати рентабельність галузі [3].

У зв'язку з цим, метою наших досліджень було розробити лікувально-профілактичні заходи при пододерматитах у корів.

Методика досліджень. Матеріалом для виконання роботи була велика рогата худоба, а також взята від корів кров.